

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2020/741
KARAR NO : 2021/17
KARAR TR : 25/01/2021

ÖZET: Davalı kurum bünyesinde 16/01/2010 tarihinden bu yana düzenlenen süreli sözleşmelerle, yabancı misafir sanatçı unvanı ile orkestra sanatçısı olarak görev yapan davacının; 65 yaşını doldurduktan bahisle 30/06/2019 tarihi itibarıyla feshedilen iş akdi nedeniyle hak ettiği ileri sürülen kıdem ve ihbar tazminatları ile ulusal, bayram ve genel tatil alacağı maddesinin faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davanın **DAR YARGI YERİNDE** görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.A.
Vekili : Av. O. Ç.
Davalı : Antalya Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü
Vekili : Av. Ö.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin davalı kuruma ait iş yerinde 16/01/2010 tarihinden 30/06/2019 tarihine kadar yabancı misafir sanatçı olarak çalıştığını, yönetmelik gereği 65 yaş üzeri sanatçıların istihdam edilemeyeceği gerekçesiyle ihbar sürelerine uyulmaksızın iş akdinin sona erdirildiğini, davacının ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışmamasının olduğunu beyanla kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve UBGT ücret alacaklarının faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLI ALI K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Antalya 5. Mahkemesinin 24/01/2020 tarihli ve E.2019/385, K.2020/70 sayılı dosyasında, "HMK 114/1 -b, 115/2 maddeleri gereğince dava artı bulunmadığından davanın usulden reddine"** karar verilmiştir. Karar gerekçesinin ilgili kısmını ekte ekildedir;

"...Dosya kapsamında yer alan belgeler, davacı ile imzalanan sözleşme örnekleri, yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca davacının davalı iş yerinde yabancı uyruklu misafir sanatçı sözleşmelerine istinaden sözleşmeli personel olarak istihdam edildiği, "Yargıtay 7.HD 03.03.2016 tarih 2016/6610E 2016/5416K , Yargıtay 7.HD. 05. 06.2014 tarih 2914/1232E 2014/ 12485K , Yargıtay 22HD. 2018/1927E 2018/4677K , Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 7.HD 201971668E 2019/1755K, Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 8.HD 2019/1521E 2019/1778K" sayılı ilamları dikkate alındığında davanın tarafları arasındaki işliğin statü hukukunu ilgilendirdiği, yabancı uyruklu/Türk uyruklu misafir sanatçı sözleşmelerine tabi çalışanların özlük hakları yönünden 4857 sayılı, yasaya tabi olmadıkları ve davacının işçi sıfatını taşımadığı anlaşılmakla uyu mazlının çözümünün idari yargının görev alanına girdiği."

3. Karar istinaf ba vurusunun kesin olarak reddedilmesiyle 22/10/2020 tarihinde kesinle mi tir.

4. Davacı vekili benzer taleple idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

5. **Antalya 2. dare Mahkemesi 02/12/2020 tarihli ve E.2020/1002 sayılı kararla,** 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vererek, 18/12/2020 tarihli ve 2020/1002 esas sayılı üst yazı ile Mahkememize müracaat etmi tir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir;

"...506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..." denilmi , aynı Yasanın "Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" Ba lıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tir. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde. Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözleşme mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; " Sözleşme, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında; kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise. Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

Di er taraftan; 5521 sayılı Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, " Kanunu'na göre i çi sayılan kimselerle (o kanunun de i tirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen i lerde çalı anlar hariç), i veren veya i veren vekilleri arasında i akdinden veya i Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından do an hukuk uyu mazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde i mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

A) (Mülga: 18/10/2012-6356/81 md.)

B) çi Sigortalı Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyu mazlıklardan do an itiraz ve davalara da bakarlar.

mahkemesi kurulmamı olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır. Fiili ve hukuki imkansızlıklar dolayısıyla i mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadı ı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. (Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla i mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görülece i i mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmi tir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlü ünde yabancı uyruklu misafir sanatçı olarak çalı an davacının 375 sayılı KHK'nın Ek 26. maddesi uyarınca 65 ya ını doldurdu undan bahisle 30/06/2019 tarihi itibariyle feshedilen i akdi nedeniyle alması gereken 40.000,00 TL kıdem tazminatı, 1.000,00 TL ihbar tazminatı, 100.00 TL UGBT alaca ı olmak üzere toplam 41.100,00 TL'nin fesih tarihinden itibaren yasal faiziyle tazmini istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacının çalı ma biçimi ile idareyle imzalanan sözleşme hükümlerine bakıldı nda; davacı ile davalı kurum arasındaki hukuki ili kide hizmet akdinin denetim, gözetim, zaman, ba ımlılık ve ücret unsurlarının bulundu u, davacının çalı malarının 506 ve 5510 sayılı Yasalar kapsamında gerçekleştirilme ti i, sigortasının bu kapsamda yatırıldı ı, taraflar arasında, idari sözleşme menin asli unsurları olan, idarenin tek taraflı, üstün hak ve yetkilerle donatılmasına yönelik kuralların bulunmadı ı; taraflar arasında hizmet ili kisinin mevcut oldu u, sözleşme melerinin içeri inde davacının, 657 sayılı Yasaya tabi oldu u yönünde ibarenin bulunmadı ı, davacının statüsünün ve davadaki istemlerinin 4857 Sayılı Yasa kapsamına girdi i de erlendirilmi tir.

Buna göre; davacının statüsü dikkate alındı nda ve i mevzuatından kaynaklanan talepleri gözetildi inde; uyu mazlı ın, görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tir.

Nitekim, Uyu mazlık Mahkemesi'nin 28.11.2016 tarih ve E:2016/504, K:2016/556 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; uyu mazlı ın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerinin görev alanına girdi i sonucuna varıldı ndan, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu u ve leyi i Hakkında Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için ilk görevsizlik kararını veren Antalya 5. Mahkemesi'nin E:2019/385 esasına kayıtlı dava dosyasının ilgili mahkemeden getirilmek suretiyle i bu dosya ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine..."

III. LG L MEVZUAT

6. 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlü ü Kurulu u Hakkında Kanun'un 4. maddesi u ekildedir:

"a) Genel Müzik Yöneticisi (Ba orkestra efi niteli inde), orkestra efleri ve yardımcıları, ba rejisör, rejisörler ve yardımcıları, koro sanatçıları, opera solistleri, orkestra sanatçıları, koro efi ve yardımcıları, ba koreograf, bale ba ö retmeni koreograflar, kordöbale efi ve yardımcıları, bale ö retmenleri, bale sanatkarları, kostüm kraatörleri, Sanat Teknik Müdürü, bale- notatörleri, dekoratörler, ba dekoratör, an pedagoğları, ba korrepetitör Devlet Opera ve Balesi sanatkar memurlarıdır.

b) Repetitörler, korrepetitörler, ba dramaturg ve dramaturglar, teknik müdür, ba realizatör, ba ık uzmanı, ba perukacı Orkestra Müdürü (Müzisyen), suflörler, lutyeler, kondüvitler, bale piyanistleri Devlet Opera ve Balesi uygulamacı uzman memurlarıdır.

c) I ık uzmanları, perukacılar, realizatörler, sahne uzmanları, atelye efleri, butaforlar, ka örler, kostümcüler, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne makinistleri, kopistler, sahne müdürü ve yardımcıları, akortçular, desinatörler, makyajcılar, aksesuarcılar, sahne kunduracıları, saz tamir atelyesi efi ve yardımcıları, opera yardımcı sınıf elemanları ile Teknik Kurul tarafından görevlerinin özelli i belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Opera ve Balesi uzman memurları adını alırlar"

8. maddesi u ekildedir:

"Devlet Opera ve Balesinde Devlet Konservatuvarı mezunları dı ndan da sanatkar istihdam edilebilir. Bu gibi sanatkarlar, teknik kurul tarafından sınava tabi tutularak gösterecekleri ba arı ve kabiliyet derecesine göre kurulca tespit edilecek ücretlerle sanatkar olarak ve idari sözleşme ile hizmete alınırlar"

10. maddesi u ekildedir:

"Genel Müdürlükte genel müdürle, müdürlüklerde müdürle sanatkarlar, uygulatıcı uzman memurlar ve sair sözle meli görevliler arasında yapılacak idari sözle meler noter huzurunda yapılmı sözle meler hükmündedir ve hiçbir harç, vergi ve resme tabi de ildir"

12. maddesi u ekildedir:

"a) Devlet Opera ve Balesi sanatkarları, uygulatıcı uzman memurlar ile uzman memurları ve stajyerler tespit edilecek ehliyet ve iktidarlari nazari itibara alınarak a a ida gösterilen ücretlerle çalı tırılırlar.

Stajyer ayda 1 200 TL.

Uzman memurlar ayda 800 TL. - 3 500 TL.

Ugulatıcı uzman memurlar ayda 1.000 TL. - 4 250 TL.

Sanatkar memurlar ayda 1 500 TL. - 5 500 TL.

b) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü ile Opera ve Bale müdürlerine en yüksek sanatkar memur ücretine ilave olarak, Cumhurba kanınca tayin edilecek miktarda idare ve temsil ödene i verilir"

7. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2. maddesi u ekildedir:

"1. (De i ik: 10/6/1994-4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:...

...c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözle -melerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözle melerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar"

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

8. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/01/2021 tarihli toplantısında 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

9. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

10. Dava, davalı Kurum bünyesinde 16/01/2010 tarihinden bu yana düzenlenen süreli sözle melerle, yabancı misafir sanatçı unvanı ile orkestra sanatçısı olarak görev yapan davacının; 65 ya ını doldurdu undan bahisle 30/06/2019 tarihi itibariyle feshedilen i akdi nedeniyle hak etti i ileri sürülen kıdem ve ihbar tazminatları ile ulusal, bayram ve genel tatil alaca ının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmış tır.

11. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, davalı idare bünyesinde çalı maya ba ladı ı 16/01/2010 tarihinden, 30/06/2019 tarihine kadar orkestra sanatçısı olarak görev yaptı ı, 65 ya mı doldurdu u gerekçesiyle de 30/06/2019 tarihinden itibaren sözleşme yenilenmedi i, bunun üzerine kıdem ve ihbar tazminatları ile UBGT tahsili istemine ili kin alacak davası açıldı ı anla ılmı tır.

12. Öte yandan, davacı ile davalı Kurum arasında yenilenen “Yabancı Uyruklu Misafir Sanatçı Sözle meleri” irdelendi inde; davacının Yabancı Uyruklu Misafir sanatçı pozisyonunda, Orkestra Sanatçısı ünvanında ve sigortalı oldu u; görevi kar ılı ı, kanuni kesintiler yapıldıktan sonra her ay için alaca ı net ücretin aylık çalı ma sonunda ödenece i; darenin, yurtiçinde ve yurtdı nda yapılacak etkinlikler için (temsiller, konserler, turneler, festivaller vb.) sanatçıyı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlü ü sanatçılarına uygulanan esaslar çerçevesinde (yolluk vererek) görevlendirebilece i; sanatçının, sözleşme süresinde, idarenin yürürlükte bulunan kanun, yönetmelik, genelge ve emirlerine uymayı kabul edece i, sözleşme süresi içinde Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlü ü veya Müdürlüklerince pozisyon unvanı ile ilgili verilen her türlü görevi yapmakla hükümlü oldu u; sanatçının, sözleşme süresi içinde idarenin izni olmadıkça ba ka kurum ve kurulu larda özel veya resmi görev alamayaca ı, yurtiçi veya yurtdı nda idarenin onayı ile ba ka kurumlarda sanatsal etkinliklerde görev aldı ı sürede ücretsiz izinli sayılaca ı; sanatçının görevinde ve hizmetin yürütülmesinde, mesai saatlerine ve çalı ma programına uyumda, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlü ü sanatçılarına ait sözleşmenin devam ve disiplin ile ilgili hükümlerinin uygulanaca ı; tarafların, sözleşmenin devamı sırasında iptaline karar verdiklerinde bu kararlarını iki ay öncesinden birbirlerine yazılı olarak bildirmek zorunda oldukları; sanatçının artistik yetenekleri veya Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlü ü bünyesi içindeki di er davranı ları ve sanatsal çalı malarının idarece yeterli görülmedi i durumlarda 2 aylık süre beklenmeksizin bu sözleşmenin idarece iptal edilebilece i; bu durumun, sanatçı için herhangi bir yasal itiraz hakkı do urmayaca ı, sözleşmelerin süre sonunda herhangi bir bildirim gerek kalmadan sona erece i hususlarına yer verildi i, sözleşmenin davacı sanatçı ile Müdür ve Sanat Yönetmeni tarafından kar ılıklı imza altına alındı ı görülmü tür.

13. dare, özel hukuk ki ileri gibi özel hukuk sözleşmeleri yapabildi i gibi; kamusal yetkisinin verdi i üstünlük ve ayrıcalıklara dayanarak konusu, hüküm ve ko ulları bakımından özel hukuk sözleşmelerinden farklı olan sözleşmeler de yapabilir. dare hukuku esaslarına tabi bulunan bu sözleşmeler “idari sözleşme” olarak adlandırılırlar. darenin, genel ehliyetini kullanarak, sözleşme serbestisi ve tarafların e itli i gözetilerek gerçekle tirdi i sözleşmelerin tamamen özel hukuk hükümlerine tabi olması ve dolayısıyla bunların yargısal denetiminin adli yargı yerince yapılmasına kar ılıklı, idari dava türlerinin sayıldı ı yukarıda yer verilen 2577 sayılı Kanun'un 2/1-c maddesi kapsamındaki idari sözleşmelerden do an uyu mazlıkların görüm ve çözümünde ise idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

14. Davacının çalı ma biçimi ile idareyle imzalanan sözleşme hükümlerine bakıldı nda; idarenin 1309 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen hükümleri uyarınca ve kamusal nitelikte üstün hak ve yetkilere dayanarak yaptı ı sözleşmenin idari nitelikte oldu u tartışılmazdır. Zira sözleşme davacının serbest iradesinden söz edilemeyece i gibi ücretlendirmenin dahi yasal düzenleme ile belirlendi i açıktır. Kaldı ki kanun koyucu sözleşmenin idari nitelikte oldu unu Kanunda açıkça belirtmi tir.

15. Buna göre; yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve davacının statüsü ile sözleşmenin niteli i dikkate alındı nda, uyu mazlı ın, idare hukuku hükümlerine göre görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

16. Uyu mazlık Mahkemesinin emsal olaylara ili kin olarak verdi i istikrar kazanımı E.2020/15, K.2020/70, E.2020/137, K.2020/376, E.2020/141, K.2020/166, E.2020/240, K.2020/335, E.2020/291, K.2020/377, E.2020/296, K.2020/336, E.2020/390, K.2020/473 sayılı ilamları da bu yöndedir.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 2. dare Mahkemesinin 02/12/2020 tarihli ve 2020/1002 sayılı ba vurusunun reddine karar verilmesi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Antalya 2. dare Mahkemesinin 02/12/2020 tarih ve 2020/1002 sayılı BA VURUSUNUN REDD NE,

25/01/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN